

**SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA**
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop, (Brassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZENEDŐ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 350
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 150 ck

Cluj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 242. szám

Igazgató: **SZÉKELY BÉLA**

5684. Tebeth 7 * 1923 december 15 Szombat

Dereng Európa fölött

Ha fatalisták lennénk, nyugodtan rámondhatnánk: a természet örök és megváltozhatatlan törvénye tört utat magának az angol politikai átalakulásban. Sohasem fordult még elő, hogy az egész föld egyszerre sötétségben legyen. Amikor a föld egyik részén bealkonyodik és sűrű sötétség borul rá, akkor kezd virradni a föld másik részén. Örök igazsága ez a természetnek, amelynek ugyilátszik, nemcsak a fizikai életben van érvénye, de a politikában is. Már-már úgy látszott, hogy az egész világra ráborul a reakció sötétsége. Az európai globuszon a szabadságnak és demokráciának bealkonyult, de ime, már bontogatja szárnyait Európa másik felén a hajnal és a fojtogató sötétséget kezdi eloszlatni a világosság. Az angol választásokon, bármi legyen is a következő napok tényleges krónikája, a világosság győzött a sötétség ellen. És az a tény vigasztalhat azoknak, akik az európai éjszakában már feladták a reményt a boldog virradásra, hogy ne csüggedjenek, mert a természet örök körforgásában a legsötétebb éjszakának is előkövetkezik a hajnala.

Egészen mellékes, vajjon a közeli napokban kormányra kerülnek-e az angol munkások, vagy sem. A nagyobb bizonyosság amellett szól, hogy akarva, nem akarva nekik kell átvenni a hatalmas birodalom ügyeinek intézését. Akár most, akár később veszik át a kormányt, évtizedekre meg van pecsételve az angol politika iránya és ezt a pecsétet a munkások nyomták rá. Anglia nem a politikai kalandorok hazája, ott európai értelemben vett forradalmak és ellenforradalmak soha sem voltak, a békés evolúció jelzi a brit politika irányát s ha egy párt uralomra került, az sohasem melő hangulatok eredménye volt, hanem a lakosság mélyesleges meggyőződésének megnyilatkozása. Az angol politikát mindig a mérséklet és állandóság jellemezte és ebben nem képez kivételt az angol munkásság politikája sem. Ha tehát a mostani választásokból a munkásság győztesen került ki, ez valóban azt jelenti, hogy az ország lakosságának döntő része egyetért a munkásság célkitűzéseivel. Viszont nem szabad elhallgatni azt sem, hogy az angol munkásmozgalmat lényeges pontokban különböztetik attól, amit Európában szocializmusnak neveznek és még kevesebb közössége van a kommunizmussal. Az angol munkásság a dolgozók demokráciáját akarja megteremteni, meg akarja szüntetni a termelésben mutatkozó igazságtalanságokat és békét akar teremteni Európában. Ez a mérsékelt és igazságos program a legnagyobb biztosítéka annak, hogy a brit szigeteken a jövőben nemhogy csökkenne, de mindjobban erősödni fog a munkásság befolyása az államéletben. Évtizedek komoly felvilágosító és nevelő munkájának volt az eredménye a mostani választás, amelyet semmiféle politikai mesterfogás nem tud máról holnapra megváltoztatni.

Az angol munkásság nem retten vissza a feladatok elől, amelyek a választási siker folytán egyszerre a vállaira nehezednek. Londoni jelentések szerint már meg is van az a kormányprogram, amelynek alapján a munkásság hajlandó átvenni az ország kormányzását és amely reményt nyújt arra is, hogy sikerül a polgári szellemű liberális párt támogatását megnyernie. Ennek a programnak főleg külpolitikai része lehet döntő hatással Európa ügyeire. Az angol munkásság mindenekelőtt követeli Szovjetország teljes diplomáciai elismerését. Hogy milyen nagy jelentősége lehet ennek az eseménynek, csak azok tudják, akik behatóan foglalkoznak a mai világ gazdasági krízis okaival. Az Oroszországgal való normális viszony helyreállítása egy csapásra megoldhatja az angol munkanélküliséget, mert ezáltal a nyugati ipar előtt egy olyan felvevőképes piac nyílik meg, melynek kielégítésére nem is lesz elegendő Európa mai munkásfeleslege. Az Oroszországgal való megégyezés ezenkívül automatikusan fogja leenyhíteni azokat a belpolitikai feszültségeket, amelyek a kelet-európai államokat

valósággal felőrlik. A munkás-külpolitika második főpontja a jövótéli kérdés igazságos rendezése, amely ugyancsak kiapadhatatlan forrása az európai szenvedéseknek. De a legfontosabb pont az a követelés, hogy a versaillesi békeszerződést revízió alá kell venni. Az angol munkásság ezzel korántsem akarja felborítani Európa mai rendjét, de ki akarja küszöbölni azokat az igazságtalanságokat, amelyek a versaillesi nagy sietésben a békeszerződésekbe becsúsztak. A népeknek újra tanácskozássra kell összeülniök, amelyen ne

csak a győztesek, de Németország és Oroszország is vegyenek részt, hogy egymáshoz való viszonyukat úszintén és az emberi szolidaritás szellemében szabályozzák. Egészen bizonyos, hogy ez a politika nem fogja eltéveszteni hatását még a legreakciósabb európai államokban sem. Egészen bizonyos, hogy az angol munkásság győzelme meg fogja erősíteni az európai demokráciát is és hogy a világosság, amely a brit szigetek fölött dereng, szét fogja osztani a sötétséget Európa fölött is. Így kell ennek lennie, mert a természet örök törvénye követeli ezt.

Franciaország közvetlen tárgyalásokat kezd a németekkel

Párisban szimpátiával várják Németország kezdeményezését. Az új párisi német nagykövet fogja vezetni a tárgyalásokat. Előkészítő tanácskozások is voltak már Berlinben

Amerika is hivatalosan képviselteti magát a szakértői bizottságban

(Páris, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beavatott politikai körökből jelentik, hogy legközelebb közvetlen tárgyalások indulnak Franciaország és Németország között, sőt azt hiszik, hogy Berlinben már voltak is bizalmas természetű előkészítő tanácskozások. Francia vezetőpolitikusok véleménye szerint előreláthatólag még ezen a héten megtörténik Németország részéről az első hivatalos lépés a formális tárgyalások megindítása érdekében. A küszöbön álló tárgyalások felöllelnek

minden Németországot és Franciaországot érdeklő kérdést.

Franciaország a közvetlen tárgyalások megindítására azt a feltételt állította fel, hogy Németország nevezzen ki nagykövetet Párisba, aki a tárgyalásokat vezetné a francia kormánnyal.

Más hírek szerint Franciaországban rokonszenvvel fogadják Németország fáradozásait, melyekről egy berlini távirat számol be. Eszerint a német kormány elhatározta, hogy javasolni fogja Franciaországnak

a két állam közötti közvetlen tárgyalások megkezdését.

A tárgyalások, melyek főleg a Ruhr-kérdésre és a Rajnavidék megszállásának problémájára terjednének ki, még a Németország tiszteletességének

megállapításával megbízott szakértői bizottság kiküldése előtt kell hogy megkezdődjenek. A németek ugyanis tudni akarják, hogy a német ipari és mezőgazdasági termelés megállapításánál beleszámítják-e a Ruhr-vidéket és a Rajna-tartományt is, vagy pedig e területeken nem fogják megvizsgálni Németország fizetőképességét.

A német lapok egyébként rendkívül meg vannak elégedve azzal, hogy Amerika is részt akar venni a szakértői bizottság munkálataiban, melyeket nagy érdeklődéssel várnak. Amerikának ezt a szándékát hivatalosan is megerősítik Londonból. Eszerint a washingtoni kormány amellet döntött, hogy

az Unió szakértői hivatalosan veszenek részt

a jövótéli albizottságokban, melyeket előreláthatólag még karácsony előtt fognak összehívni. Az egyik albizottság, mint ismeretes, a német költségvetés egyensúlyának helyreállítási módzatait és a márka stabilizációjára alkalmas eszközöket fogja megállapítani, a másik albizottság pedig azt a vagyommennyiséget, melyet Németországból külföldre vittek.

Egyik távirati ügynökség jelentése szerint mindkét albizottságba az Egyesült Államok valószínűleg Charles Dawest, az amerikai kincstári hivatal magasrangú volt tisztviselőjét nevezik ki. A brit szakértőket Bradbury, a jövótéli bizottság angol képviselője fogja kinevezni.

Interpellációk napja a parlamentben

A közigazgatási reform megszavazásáig meghosszabbítják a bizottságok mandátumát. Vajda levele a szenátusban. Földet kapnak a leszerelt katonák

(Bukarest, dec. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ülésén Duca külügyminiszter benyújtotta a román-jugoszláv határ megállapításáról szóló egyezményt, valamint több kisebb nemzetközi egyezményt, amelyeket a szenátus már megszavazott.

Franasovici államtitkár törvényjavaslatot nyújt be az erdélyi és bukovinai ideiglenes városi közigazgatási bizottságok mandátumának meghosszabbításáról egészen a közigazgatási reformjavaslat megszavazásának időpontjáig. Mavrodit tiltakozik a CFR. azon intézkedése ellen, hogy az expresszvonatokon az újságírói szabadjegyeket érvénytelennek tekinti. Constantinescu földművelésügyi miniszter néhány kisebb hiteljavaslatot terjeszt a Ház elé. Nicolaescu az adóbizottságok tisztségéről mond el néhány jellemző adatot. Simionescu egyetemi tanár interpellációt jelent be a diákzavargások ügyében.

A szenátus ülésén Popovici félreértett szavainak helyreigazítása címén szólalt fel és kijelenti, hogy a tegnapi támadásai nem az agrárbizottságot illették, amelynek ő is tagja, hanem az adminisztrációt. Porfir a tanítók helyzetének javítását kéri. Petrescu kijelenti, hogy mint a főváros primárja, a

hadügyminiszternek pirotechnikai és aviaticai célokra több üres telket engedett át. Miután konstátálja, hogy e területeket a hadügyi kormányzat nem vette igénybe, kéri azoknak visszaadását, hogy a leszerelték között parcellázhassák. Mardarescu tábornok hadügyminiszter kijelenti, hogy utána néz e dolognak és visszaadja a fővárosnak a fel nem használt telkeket.

Popoviciu foglalkozik Vajda Sándornak az amerikai románokhoz intézett levelével és sértő kifejezésekkel illeti a nemzeti párt vezérét. E fölött a nemzetipárti szenátorok felháborodnak, mire heves szóváltás következik. Aciú szenátor leszegezi, hogy Vajda levele nem Romániát, hanem a liberális oligarchiát támadta.

Ferechide elnök rendreutasítja Aciút, majd megvonja tőle a szót, egyuttal sajnálatosnak mondja, hogy Popoviciu ilyen a szenátus méltóságával össze nem térő ügyet tett szavá.

Ezután a szenátus megszavazta az 1924. évi korosztály behívásáról szóló törvényjavaslatot, valamint azt a javaslatot, amely felhatalmazza a hadügyminisztert, hogy Nagyvárad, Marosvásárhely, Constanza és Braila városokban a leszerelt katonáknak földet oszthasson ki.

Mai számunk 10 oldal

Az insulín sikere a cukorbetegség gyógyításában

Irtta dr. Reich Izidor

(Első közlemény)

A világsajtót csak nemrég járta be a hír, hogy Macleod kanadai orvosprofesszor felfedezte a cukorbetegség specifikus gyógyszerét, az insulint. Az új gyógyszer tünetmentesen rövid idő alatt szédülétes karriert futott be. Macleod professzor alig néhány hónappal ezelőtt közölte kutatásainak eredményeit a tudományos világgal; mértékadó orvosi körök annyira méltányolták felfedezésének értékét, hogy az *ezidei Nobel-díjat is már neki ítélték*. Az insulín szokatlanul gyors népszerűsége annál értékesebb, mert az új gyógyszerek felfedezésének a híre a tudományos és a laikus körök egyformán szkeptikus tartózkodással szokták fogadni és csak hosszú, évtizedes ellenőrző kísérletek után akceptálja a hivatalos orvostudomány az új készítményt. Az insulinnal elért páratlan eredmények azonban már az első pillanatban eloszlattak minden kétséget, a világ legtöbb klinikáján már be is vezették a gyógyszert és az elmúlt napokban Kolozsvárra is megérkeztek az új preparátumok.

Ha az insulinnal végzett ellenőrző kísérletek megerősítik az új preparátum hatásától várt eredményeket, az emberiség megmenekül egy igen elterjedt és gyakran vézetes kimenetelű betegségtől: a cukorbetegségtől. A cukorbetegség specifikus gyógyszerének felfedezése annál inkább érdekel bennünket, mert a betegség, a szaktudósok egybehangzó véleménye szerint, egyes népfajoknál, különösen a zsidóknál feltűnően gyakori. Kétségtelen, hogy a cukorbetegség esetében az örökletesnek is része van, mert elég gyakori eset, hogy egy családnak több tagja szenved a bántalomban, ez azonban nem jelenti azt, hogy a cukorbeteg szülő gyermeke feltétlenül cukorbeteg lesz. Mivel a betegségre az ideges terheltségű családok hajlamosak és a bántalom kiváltó okaként nagyobb lelki megterhelések, kedélybeli kilengések, izgalmak, gondok és más pszichikus emóciók is szerepelhetnek, némileg érthető, hogy a kétezeréves hányvetett multu zsidóság erősebben hajlamos a cukorbetegségre.

Létrejöhet a cukorbeteg ragályos megbetegedés (pl. tifusz, skarlát, malária) kapcsán is és nem ritkán szerepe van a bántalom létrehozásában a vérbajnak. Más esetekben erős elhízás, nagyobb toku túltápláltság is tekintetbe jöhet, ez okoknak a részletezése azonban nem tartozik a tanulmány keretébe.

Előfordul néha cukorürülés nem cukorbeteg egyéneknél is, például nagyobb cukormennyiségek (100—200 gr., ami megfelel egy kilogram jó édes

szőlőnek) élvezése után, bizonyos gyógyszerek hatására, szénázermégek, vagy számos más esetben, ezek az esetek azonban a cukorbetegségtől nem bírnak fontossággal.

A cukorbetegség gyógyítására irányuló rendszeres tudományos kutatások legújabb eredményeinek bírálata előtt ismernünk kell a cukorbetegség szerepét a szervezetünkben, anyagcsereforgalmát és annak zavarait, vagyis a cukorbetegséget.

A vér a test táplálódva, normálisan tartalmaz körülbelül egy ezrelék cukrot, mint a szervezetnek igen fontos táphő- és erőtermelő nyersanyagát. A szervezet cukorszükségletét a cukor és a keményítő tartalma táplálékok (tészta, sütemény, kenyér, rizs, burgonya) fedezik. A táplálékok keményítő tartalma ugyanis az emésztés során cukorrá alakul át. A szervezet által felvett cukormennyiségből a nagy véráramba csak egy kis rész jut el, hogy a normális egy ezreléket túl ne haladja, míg a többit a máj raktározza el keményítő alakjában. A véráramban keringő cukor mint hő- és erőtermelő nyersanyag, fokozatosan felhasználódik és az így létrejött hiányt a szükséghez mérten a májban felhalmozódott cukormennyiség pótolja. Ez a sémája a normális cukoranyagforgalomnak, amikor is a máj rezervoárként szerepel. A máj pontos működését az úgynevezett belső elválasztó mirigyek szabályozzák. A belső elválasztó mirigyeknek nevezi az orvostudomány azokat a szerveket, amelyeknek mindegyike reá jellemző váladékot termel és juttat be a véráramba és jelenléte által más szervek működését szabályozza. A belső elválasztó mirigyek hatása alatt veszi a máj is cukorelosztó működését, amelynek szabályozásában szerepe van a pajzsmirigynek, agyalapi mirigynek, mellékvesének és hasnyálmirigynek, amely utóbbinak a működéséhez fűződik éppen az insulín felfedezése.

A belső elválasztó mirigyek megbetegedése esetén a szervezetbe jutó cukor egész mennyisége a véráramba kerül, anélkül, hogy a felesleget a máj raktározná el. Így a cukorral elárasztott vér

— Mit hozson az angyal
Kun Mátyástól, Calea Victo-
riai 2?
— Apukának borotvát!

Egy zsidósors

(62)

Regény. Dán nyelven írta Méir Aaron Goldschmidt.

— Ennek még mindig több esze van, akárhogy le is szopta magát. De ilyen betegséggel miatt nem muszáj mindjárt kórházba fektetni! — dörmögött újra a kocsis — és már a harmadikat rázta. Ez azonban a nem éppen gyöngéd érintésre nekivadult és ráförmedt:

— Eredj a pokolba!

— Hát csak nem kocsikázhatok velök utcahosszat addig, amíg kialusszák részegségüket — ez holnap estéig is eltarthatna, — mondotta nekigondolkodva a kocsis és megállította a lovakat.

Herr Jeminéh! Ha ez a népség le akarja magát szopni odakint, hát akkor miért nem mondják meg előre a címeiket a kocsisnak!

Hogy a kocsi hirtelen megállott, Gröndal félig fölébredt és abban a hiszemben, hogy a szülészeti intézetnél vannak odaszólt a kocsisnak:

— Hivd elő a főbábaasszonyt és mondd meg neki, hogy én vagyok.

— Hogyne, hogyne! — mondotta a kocsis. — Közönséges bábaasszony már nem is elég jó neki. No ez ugyancsak beszédett. Hallják-e?! Hát hová akarnak menni, az istenfáját! — kiáltott végre türelmefogyottan.

— A kórházba! A kórházba! — hangzott álmos orhangon innen is onnan is.

— Hát ha mindenképpen oda akartok, — egye meg a fene, — majd odaviszlek benneteket, — mondotta nekikeresedve a kocsis és közéje csapkodott a lovaknak, amíg csak oda nem ért a rácsos kapu elé, mely vendégszeretően tárult ki az utasok előtt.

Negyedik fejezet

Egy téli délután Jákob Könighez ment. Együtt tanultak botanikát. König ugyanis nagy

gondossággal egy herbáriumot gyűjtött össze, szívesen vette, ha kollégái is használják és így közvetve elismeréssel adóznak az ő növénygyűjteményének. Éppen élénk vitába kezdtek egy ritka növényről, amelyből König még nem tudott példányt szerezni, amikor a szomszédban lakó egyik aszonytól küldönc érkezett és azzal nyitott rájuk, hogy:

— A doktor ur lenne szíves gyorsan átjönni, a férje elesett az utcán és kitörött a lába.

— Ezek az áldott kopenhágai utcák! — mondotta König és közben, mikor a küldönc már eltávozott, ledobta magáról otthoni kabátját és sietve szedelőzködött rendbe, — egész kis praxist szereznek így téli időben egy becsületes orvosjelöltnek. Ugye megvársz amíg visszajövök Bendixen? Remélem nem tart sokáig.

Mínthogy az ajtó, mely a család szobájába nyílt, — König odahaza lakott, — csak gyöngén volt betéve, Jákob akarata ellenére is végighallgatta a következő társalgást:

Az anya:

De Luiza! Naphosszat csak ülsz itten és a szánkokat nézed. Így nem igen lesz készen a ruhád. Aztán majd ha már körmünkre ég a dolog, varrhatunk éjjeleken át, pedig bizony-isten, erre egyáltalán nem vágyakozom.

Luiza:

Nem tudom abbahagyni édesanyám. Amint fölsílingelnek a csörgők, nem bírok a szememmel. Tudod mire kell ilyenkor gondolnom? Itt ülök és elképzelem: ha volna valami előkelő gavalér, eljönne gyönyörű szánkóban, értem jönne... Hiszen nagyon jól tudom, hogy senki se jön. De nem bírom, hogy ki ne pillantsak, megnézni, hátha mégis teljesül az álom.

Az anya:

Csaesika vagy te lányom. Gondolj inkább arra, hogy ruha nélkül nem tudsz majd a bálba menni.

a nagy többlet egy részétől szabadulni törekedik, ami a vizelettel ürül ki. Ennek következtében a szervezet egy igen értékes tápanyagát veszti el és így lép fel a betegségre jellemző éhség tünete:

— Annyit eszem, mint egy farkas és mégis állandán éhes vagyok és fogynak — hangzik a cukorbeteg szokásos panasza. A jó étvágy azonban nem feltétlenül gyanus cukorbetegség jelenlétére.

Onkorban esetén a cukortöbblet nemcsak a vért, de az egyes szerveket és szöveteiket is elárasztja, ami által azoknak életképessége csökken. Ilyen esetekben a bőr könnyen sebzik, ismétlődő és gyógyulni nem akaró furunkulusok keletkeznek és ez magyarázza a cukorbetegségnek a műtétől való nagy félelmét. Legnagyobb baj azonban az, hogy a szervezet elveszti a képességét arra, hogy a cukrot mint erő és hőtermelő nyersanyagot felhasználhassa. A betegség előrehaladtával pedig a zsír- és fehérnyanyagok normális elégése is szenved, igen sok zsír és fehérny bomlási termék jut be a vérbe, amelyek együttesen megmérgezik a szervezetet. A cukorbeteg előrehaladt stádiumában tehát nemcsak a cukor, hanem az összes anyagcsereforgalom is teljesen felborul.

Macleod felfedezése nem véletlenül mutat, hanem rendszeres és hosszas tudományos kutatásoknak konklúziója. A kutatások első nyomainak még 1889-re nyulnak vissza, amikor is Mehring és Minkowsky professzorok több kutyának a hasnyálmirigyt műtéten uton távolította el és így módosította a hasnyálmirigyektől megfosztott kutyáknál sikerült cukorbetegséget előidézni. A kísérleti állatok néhány hét alatt a cukorbetegre jellemző tünetek között elpusztultak. Minkowsky Hedon és más tudósok ellenpróbákat is végeztek, a hasnyálmirigy mesterséges eltávolítása által cukorbetegséggé lett kísérleti állatok bőre alá hasnyálmirigy-darabokat helyeztek. A kísérleteket siker koronázta, a hasnyálmirigyek megfogamzása után ugyanis a cukorbetegség eltűnt. E kísérletek után a tudományos világ nagy része a cukorbetegséget a hasnyálmirigy hibás működésének tulajdonítja. Ezt a feltevést néha az is támogatja, hogy a cukorbetegben elpusztultaknak hasnyálmirigyét olykor sorvadott állapotban találják.

Franciaország figyelemmel kíséri a román-orszói tárgyalásokat

Bukarest, december 14. Az „Universul” párisi jelentése szerint Franciaország nagy figyelemmel kíséri a román-orszói tárgyalásokat és örömmel töltötte el, ha Oroszország elismeri Beszarabia csatlakozását. Ha a tárgyalások politikai kérdéseket is fel fognak ölelni, Franciaország ismertetni fogja Románia előtt a francia álláspontot.

— Igen, a bál! — ujongott Luiza, fölugrott és körültáncolt a szobában.

Az anya:

No de legyen már eszed Luiza! Illik az egy felnőttnél lányoknak így viselkedni?

Henriette (az idősebb lány):

De honnan szerezzünk táncosokat? Képzeld csak, már tizenhét lány van meghíva. És ha a hölgyek kellenél többen vannak, akkor az urak gögösek szoktak lenni.

Luiza:

Oh, mi ketten mint házilányok elég táncost fogunk kapni.

Az anya:

No ezt ugyan szép kis vendégszeretettel gondoltad el az idegenekkel szemben, kislányom! De hiszen lesz elég fiatalember. Itt van mindjárt a két bátyátok és a két hadnagy, aztán Gröndal, meg Bendixen...

Luiza:

No — annak a zsidónak is itt kell lenni?

Az anya:

Csak egy gondolom, mert azt mondják, hogy kevés lesz a táncos. De még ki lehet törlölni a listából.

Jákob nem hallott többet. A fiatal lány válasza úgy döfött rajta keresztül, mint valami törsvadász. Mert ehhez a lánykhoz bizonyos vonzódással csatlakozott. Mindig-jókedvű, életvidám valójára megkapta őt, sokszor beszélgettek már barátságosan, sőt meleg megértéssel — és most, hogy másokkal együtt említik, csak egy félredobja, — és mindez csupán azért, mert zsidó. Még nem kérgesedett meg eléggé ahhoz, hogy erről az oldalról kapott szurást könnyen vehessen. Önkénytelenül is föllépett és elment.

Rövid várta König visszaérkezett és mínthogy azt hitte, Bendixen bent van a családjábanál, benyitotta az ajtót, hogy utána nézzon.

(Folyt. köv.)

Mégis csak CZINK fest, tisztit vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

A járadék megszünt az új átalakul

(Berli

tőjától.) Né-
vásárcsarnok
zsibongó mé-
at felbőszül-
a rikácsoló
rületi rendő-
san protestá-
áruszoraja
futólépésben
ták az össze-
hogy tartat-
Amelyik áru
a bódéjában
tartott és pe-
ságitag meg-

A vég-
kódítás nél-
is szokatlan
szont azt se-
valamennyin-
A két rendő-
fák nagyon
a maximális
maximális ár-
tökeletesen
Az asszonyok
kat, a kofák
kat és szörn-
kotródtak el
ottfelejtett r-
a vásárcsarn-

Másna-
a vásárcsarn-
ták üres kö-
vásárcsarnok
ségkofa, va-
és gondterhe-
mennyire en-
husz ujra a p-
rileg közölté-
jutna a rend-
Ez a súlyos
nyok harci
volna egybe-
fákkal és ve-
amit azok ka-
a napon a k-
kasszálták a

Tegnap

Már az első
hogy nyolcv-
lódott a kib-
történt. Ped-

forgalomba
késleletek egy-
berlini asszo-
mozott készle-
sokalta az ár-
válasz, ugyh-
merte kinyö-
venni. Ma a
kodnak a vá-
meg kitinö-
esalogatják v-
és most a k-

Ez a k-

A boltok ros-
az árúért kö-
variassággal
kedvéért egé-
sárol valamé-
manzsettagon-
Az üzletek k-
a vevőket.

Mélyen

lett. Gondolj

Ez olva-
trafikokon 4,
cigarettaikat,
3—4 márkák-
megrészegetik
extázisos örö-
legtalálásban
számítják az

— Béc-
a postaforg-
napos sztrájk-
Budapest és
gálat, ugyszin-

Berlinben újra békebeli árakon árusítanak mindent

A járadékmárka forgalombakerülése óta teljesen megszűnt az áruhiány. A berlini kofák pszichológiai átalakulása. Félpennigert is lehet már vásárolni

(Berlin, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hét előtt Berlin egyik külvárosának vásárcsarnokába vetődtem. A vásárcsarnok óriási zibongó méhkasozóhoz hasonlított, a szédítő árak miatt felbőszült tömeg óriási lármát csapott, végül is a rikácsoló asszonyok tömegbe verődtek és a kerületi rendőrség épülete elé vonultak, ahol hangosan protestáltak a piaci árusok határt nem ismerő árutzsoraja ellen. A rendőrségről két rendőrbiztos futólépésben vonult ki a vásárcsarnokba, végigjárták az összes árusokat és szigorúan ellenőrizték, hogy betartják-e a hivatalosan megállapított árakat. Amelyik árus túllépte a maximális árakat, annak a bódéjában a két rendőr nyomban végeladást tartott és percek alatt az egész készletet a hatóságilag megállapított „igazi” áron adták el.

A végeladás nem zajlott le minden megrázkódtatás nélkül. A kofák még a vásárcsarnokokban is szokatlan módon átkozódtak. Az asszonyok viszont azt sem tudták mit tegyenek örömlükben, valamennyinek az arca sugárzott a boldogságtól. A két rendőrt azonban az sem zavarta, hogy a kofák nagyon is világos allegóriákban aposztrófálták a maximális árakat és a rendőrséget, amely a maximális árakat kitalálta. Két óra alatt a két rendőr tökéletesen kiárusította az egész vásárcsarnokot. Az asszonyok boldogan hurcolták haza tele kosaraikat, a kofák szitkozódva pakolták össze cökmökjüket és szörnyű, éktelen káromkodások közepette kotródtak el. Néhány perc múlva csak két-három ottlétejt rothadt krumplic tanuskodott arról, hogy a vásárcsarnokban piac is volt.

Másnap a kofák közül senkise jelent meg a vásárcsarnokban. Az asszonyok lemondóan lóbalták üres kosaraikat és délig jártak fel-alá az üres vásárcsarnokban, hátha mégis eljön valamelyik zöld-ségkófa, vagy husárus. Délben aztán csalódottan és gondterhesen oszlottak szét. Harna napra valamennyire enyhült a helyzet. Nyolevan kofa közül husz újra a pultja mögé állt, de előbb ultimátumszerűleg közölték az asszonysereggel, ha újra eszükbe jutna a rendőrségre szaladni, nem látják többé őket. Ez a súlyos fenyegetés azután leültette az asszonyok harci kedvét. Amarosan — mit tehettek volna egyebet — fegyverszünetet kötöttek a kofákkal és verejtékezve fizettek meg minden pénzt, amit azok kértek. A kofák — eszük volt — ezen a napon a két nap előtti „vesztésüket” is beinkasszálták ahogy illet, kamatos kamattal együtt.

Tegnapelőtt újra a vásárcsarnokban jártam. Már az első pillanatban kellemesen tapasztaltam, hogy nyolevan kofa helyett több mint száz sürgölődött a kibővített pultok között. Valósággal csoda történt. Pedig nem történt más, csak a kormány forgalomba helyezte a járadékmárkát. Az elrejtett készletek egyszerre napfényre kerültek, a kiéhezett berlini asszonyok kéjelegve dunsákolnak a felhalmozott készletekben. Néhány hét előtt ha valaki sokalta az árakat, a gorombaságok özöne volt a válasz, úgyhogy a vevő csak halk alázatossággal merte kinyögni, hogy mennyi kolbászt szeretne venni. Ma a vásárcsarnok hentesei órákig rimákolnak a vásárló asszonyoknak, hogy kóstolják meg kitűnő kolbászukat és tiz lépésről is visszacsalogatják vevőiket. Az alku újra fénykorát éli és most a kofák maradnak alul.

Ez a sok csoda a járadékmárkához fűződik. A boltok roskadásig megteltek. Sehohsem kell már az áruért könyörögni, a kereskedők szokatlan udvariassággal rakják ki a pultokra egyetlen vevő kedvéért egész raktárukat. Ha valaki keztyűt vásárol valamelyik divatüzletben, legalább egy pár manzsetttagombot akarnak még a nyakába sózni. Az üzletek kirakatai a plakátok százaival csábítják a vevőket.

Mélyen leszállított árak. Minden olcsóbb lett. Gondoljatok karácsonyra.

Ez olvasható minden bolt kirakataiban. A trafikokon 4, 4¹/₂, 5 és 5¹/₂ pfennigért kínálják a cigarettákat. A legolvasottabb könyvek darabját 3-4 márkáért kínálják. A berlinieket valóságos megrázkódtatás a hallatlan olcsó árak. A helyzet extenzív örömet egyik berlini barátom sürített le a legutóbbi alkalommal: Ujra félpennigbe számítják az árakat. (d. t.)

— Bécs és Budapest között megindult a postaforgalom. Budapestről jelentik: Négy napos sztrájk után ma reggel ismét megindult Budapest és Bécs között a táviró- és telefonszolgálat, ugyszintén a postaközlekedés is.

Kormányprogramot adott az angol munkáspárt

Oroszország politikai elismerését, új jóvátételi konferenciát és a versaillesi béke revízióját tervezi Ramsay Macdonald miniszteri listája

(London, dec. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Baldwinnek azt az elhatározását, hogy a választási kudarcból nem csinál kabinetkérdést, mert abban bízik, hogy a január nyolcadiki bemutatkozásánál nem fog kisebbségben maradni, különbözőképpen kommentálják a lapok. A volt Northcliffe-lapok: a „Morningpost”, a „Daily Telegraph” és a „Times” helyeslik ezt a megoldást. A „Daily Mail” és a „Daily Express” a kormány azonnali lemondását követelik, de abban, hogy ki legyen Baldwin utóda, ellentétes állásponton vannak. A „Daily Mail” azt javasolja, hogy a kormányt más konzervatív politikus vegye át, például Balfour vagy Robert Horne, viszont a „Daily Express” szerint

az egyetlen megoldás: munkáskormány, melynek elnöke Ramsay Macdonald legyen. A lap úgy tudja, ha a Labour Party átveszi a kormányt, a következők kerülnek az egyes tarcák élére: Ramsay Macdonald miniszterelnök, Haldane lordkancellár, Snowden kincstári kancellár, Sidney Webb belügyminiszter, Burrell gyarmatügyi miniszter, Bondfield Margit népjóléti miniszter, Thomas hadügyminiszter, Wedgwood ezredes tengerészeti miniszter.

A külügyi tarcáról még nem döntöttek. A munkásság körében három nevet emlegetnek. Eszerint külügyminiszter lesz Tom Shaw író, jó esélyei vannak Ponsombynak, de esetleg Burrell venné át ezt a tarcát is. A munkáspárt vezetői szakadatlanul tárgyalnak a kormányprogram összeállításáról, amelynek számításba veszik a liberálisok támogatását. A munka már olyan előrehaladott stádiumban van, hogy

Lloyd George támogatása szinte bizonyosra vehető.

Tiltakozások az éjszakai zavargások ellen

A Sfatul Negustoresc a közzgazdasági élet sérelmének tekintti az éjszakai kilengéseket. Kolozsvár zsidósága a prefektus előtt

(Kolozsvár, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári kereskedők tanácsa tegnap este választmányi ülést tartott. A választmányi ülésen Somogyi Miksa főtitkár adatszertí ki-mutatásokkal támogatva rámutatott az éjszakai zavargások által okozott károokra, amely a kereskedelemre és iparra hárul. Arra kérte a Sfatult, hogy foglaljon ebben a kérdésben állást.

Schwartz Jakab beható beszédben mutatott rá azokra a sérelmekre, amelyek néhány fiatalember garázdálkodása következtében érik Erdély fővárosának kereskedelmét és közzgazdasági életét. A Sfatulnak nyíltan állást kell foglalnia: a felekezettek ellen irányuló inzultusoknak tartja-e ezeket a kilengéseket, vagy pedig

a közzgazdasági élet sérelmeinek.

Amennyiben közzgazdaságra károsnak mondaná ki e zavargásokat, a Sfatulnak, mint a kereskedelmi élet reprezentánsának, tisztázni kell ezt az ügyet és minden tőle telhető eszközzel küzdenie kell ellene.

Dr. Evian, a Sfatul elnöke kijelentette, hogy ezeket az estéről-estére ismétlődő zavargásokat nem lehet politikai tüntetésnek tekinteni, ezek közönséges rablótámadások. Magánvagyonok megrongálása, bolti helyiségekbe való behatolás, utcai járókelők inzultálása nem politika, hanem a közbiztonsági állapotok olyan sajnálatos elfajulása, amit csakis felelőtlen utcai elemek hajthatnak végre.

Tufli Richárd, a vendéglős ipartestület elnöke a legerélyesebben kelt ki azok ellen, akik miatt a jóérzésű embereknek napról-napra röstellkedniük kell.

Procop Adonisz ügyész jogi alapokon állapítja meg, hogy a zavargások a közzgazdasági élet menetét a legsúlyosabban veszélyeztetik és ebből nem lehet felekezeti, vagy kisebbségi kérdést csinálni, hiszen

ha a zsidó italmérőt, vagy boltost ezek a zavargások tönkreteszik, akkor ezt a román pénzüzetek is és a román nagykereskedelem is megérzi.

Véleménye szerint nem akad jóérzésű és művelt ember, aki bármivel is menthetné ezeket az üzletemeket.

Anca választmányi tag kijelentette, hogy véleménye szerint be kell vární, hová fejlődnek a dolgok és milyen jellegű öltének.

Hir szerint a munkáspárt további engedményekre is hajlandó. Erre vall a szakszervezeti tanács és a munkáspárt vezetőségének a tegnapi értekezleten hozott határozata is, mely egytelől egyhangulag bizalmat szavaz Ramsay Macdonaldnak és megerősíti pártvezéri minőségében, mástelől pedig szabad kezet adott neki a munkáspárt politikájának irányítására és a kormányalakításra. Kimondta még az értekezlet, hogy Macdonaldra bizza annak a kérdésnek az eldöntését,

együttműködjék-e a munkáspárt a liberálisokkal,

vagy pedig egyedül vállalja a kormányzást.

A munkáspárt programja külpolitikai tekintetben jelentékeny irányváltozást mutat. Elsősorban követeli Oroszország teljes diplomáciai elismerését. Másik igen fontos pontja a munkáspárt kormányprogramjának, hogy azonnal hívjanak össze nemzetközi konferenciát a jóvátételi kérdés és a szövetségesek egymásközötti adósságainak rendezésére. Legsúlyosabb része azonban a munkáspárti kormányprogramnak az a követelése, hogy

revízió alá kell venni a versaillesi békeszerződést.

Az internacionális jóvátételi konferenciára hívják meg Amerikát, de egyenrangú felekként Németországot és Oroszországot is.

Belpolitikai tekintetben a Labour Party kormányprogramja a munkanélküliek produktív támogatását tervezi, vagyis nagy közmunkákat, új lakóházak építését, szociális törvényhozási reformokat, a cukorra, teára és más cikkekre kivetett közvetett adók leszállítását és ezzel kapcsolatban a Jövedelemadó mérsékelt emelését, végül a nagytökre vonatkozó vagyondézmát.

E szavakra a választmány román tagjai hevesen kikelnek. Sem a helyzet által, sem észszerűségi okokból nem találták indokoltnak azt, hogy tovább is megfigyelő állásba helyezkedjenek.

A választmányi tagok egyhangú telfogása végre Ancát is meggyőzte arról, hogy nem szabad tovább tűrni a városban ezeket a jelenségeket.

Elhatározták, hogy tiltakozó küldöttséget küldenek az illetékes hatóságokhoz, amelybe Anca is beválasztotta magát.

A kolozsvári zsidóság

ma délelőtt küldöttségben kereste fel Muresán prefektust, akitől intézkedéseket kért a zavargások megelőzésére. A küldöttség a két zsidó hitközség elnökéből, Adler Sámuelből és dr. Fischer Józsefből, két törbbitjából Eisler Mátyásból és Glasner Akibából, Schwartz Jakabból, Tischler Mórból és a zsidó iparosok képviselőiben Janovitz Gézából állott. A Zsidó Nemzeti Szövetséget Klein Miksa és Székely Béla képviselte.

A küldöttség körülbelül egy óra hosszat tanácskozott a prefektussal és a rendőrfőnökkel, akik szigorú intézkedéseket helyeztek kilátásba. Popoviciu rendőrprefektus különben kijelentette, hogy a helyőrség parancsnoksága esetleg katonai készenléttel fogja a zavargásokat megakadályozni.

A vendéglősök tiltakozása

Pénteken délután a vendéglős és szállodás ipartestület választmányja is tiltakozó gyűlést tartott a zavargások tárgyában.

Tufli Richárd elnök hangsúlyozta e nehéz időkben az összetartás szükségességét.

— Én ezekben a zavargásokban — mondotta — súlyos szimptomákat látok. Nem hiszem, hogy diákok követnének el magánvagyon elleni büntetést, hanem bizonyára azok vannak munkában, akik minden mozgalom nyomán a fosztogásra vetik magukat. Szigorú hatósági intézkedésekkel el kell ezeket nyomni.

Beszéde után fölkereste a választmányt azon tagok kijelölésére, akik a Sfatul küldöttségében részt vesznek. A választmány Borbáth, Nemes, Löwy József, Nagy Miklós, Crestea és Breiner tagokat jelölte a küldöttségbe, amely szombaton délelőtt tízenegy órakor jelenik meg Muresán prefektus előtt.

től szabadulni törekvők, Ennek következtében a és tápanyagát veszti el és jellemző éhség tünete:

mint egy farkas és mégis és fogyok — hangzik a aszasza. A jó étvágy azonban cukorbetegség jelenlétére. A cukortöbblet nemcsak a eket és szöveteket is el- ak életképessége csökken. könnyen sebzik, ismétlődő furunkulusok keletkeznek korhajosoknak a műtéttől nagyobb baj azonban az, a képességét arra, hogy termelő nyersanyagot fel- előrehaladtával pedig a normális elégsége is szen- érnye bomlási termék jut gyűtessen megmérgezzék a előrehaladt stádiumban hanem az összanyagcsere- rul.

e nem véletlenül mutat, as tudományos kutatások- ások első nyomai még a, amikor is Mehring és több kutyának a hasnyál- solította el és ily módon a osztott kutyáknál sikerült isisérleti állapot néhány ellegzetes tünetek között Hedon és más tudósok a hasnyálmirigy mester- korhajosá lett kísérleti mirigy-darabkát helyezték. onázta, a hasnyálmirigyek ranis a cukorbetegség el- tudományos világ nagy- t a hasnyálmirigy hibés- t. Ezt a feltevést néha az korhajosban elpusztultaknak orvadt állapotban találták.

mel kíséri a román-orosz háború

14. Az „Universul” pánciarszág nagy figye- orosz tárgyalásokat és Oroszország elismeré- t. Ha a tárgyalások poli- gnak ölelni, Franciaország a előtt a francia állás-

ujongott Luiza, föl- a szobában.

r eszed Luiza! Illik az y viselkedni?

sebb lány): zünk tancosokat? Kép- yole lány van meghiva- leténél többen vannak, szoktak lenni.

int házilányok elég tán-

ép his vendégszeretettel kel szemben, kislányom! ember. Itt van mindjárt hadnagy, aztán Gröndal,

sidónak is itt kell lenni?

lom, mert azt mondják, os. De még ki lehet tö-

tt többet. A fiatal leány a keresztül, mint valami a lánykához bizonyos t. Mindig-jókedvű, élet- a őt, sokszor beszélgettek meleg megértéssel — és együtt említik, csak úgy hez csupán azért, mert edett meg eléggé ahhoz, kapott szurást könnyen il is fölállott és elment. König visszaérkezett és dixden bent van a csab- ajtót, hogy utána nézzen.

r köv.)

sóbban Cluj

Súlyos akadályokba ütközik a magyar kölcsön

Husz százalékát jóvátételi fizetésre követeli a kisanant. A népszövetség valószínűleg elhalasztja a döntést

(Budapest, dec. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Párisi távirat szerint a népszövetség pénzügyi bizottsága ma foglalkozott a magyar kölcsönrel, mely holnap újra a speciális albizottság elé kerül tárgyalásra. Optimisták szerint a jövő hét keddjén már a népszövetségi tanács is foglalkozhat a kölcsönüggyel, míg pesszimista körökben számítanak azzal, hogy esetleg a népszövetség jövő évi ülészakára marad a végleges elintézés.

Bethlenék nagy erővel törekednek arra, hogy a döntést mielőbb meghozzák, de a kisanant, különösen Benes cseh külügyminiszter sok akadályt gördít a magyar delegáció munkája elé. A kisanant képviselői például többek között azt kívánják, hogy

a kölcsön husz százalékát Magyarország jóvátételi kötelezettségeinek rendezésére fordítsa,

amit Bethlen elfogadhatatlannak tart. Anglia támogatja a magyar kölcsönt s ezért remélni lehet az ellentétek eloszlását, de mindamellett nincs kizárva, hogy a végleges döntés mégis elmarad és a jövő év elején Genfben újra fogják tárgyalni a magyar kölcsönt. A kölcsön biztosan meglesz, de

Permanenciában a Sfatul központja

A kereskedők meg vannak elégedve a kongresszus eredményével. P. Niculescu-Ritz érdemei

(Kolozsvár, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lezajlott az a nagy kongresszus, amelyre hetekig készülődtek Románia kereskedői. Nagyon sok volt a panasz, nagyon sok volt a kívánság, nagyon sok volt a remény, érthető tehát, hogy minden erdélyi kereskedő feszült figyelemmel és érdeklődéssel várta, mit fognak Bukarestben végezni azok a kereskedők, akik az általános kereskedelmi érdekek képviseletében odautaztak. A lapok már közölték híradásokat arról, hogy a miniszter a szabadkereskedelem hívének vallotta magát, megírták, hogy a kongresszus milyen külsőségek között zajlott le. Kérdést intéztünk Somogyi Miksához, a kolozsvári Sfatul Negustorese főtitkárához, aki a bukaresti konferencián a kolozsvári delegáció nevében beszédet is mondott, hogy mi a kereskedők véleménye a kongresszus eredményéről. Munkatársunk kérdezősködésére a következő választ kaptuk:

— Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy rendkívül kellemetlenül éreztem magam, midőn a sokezer delegátus sorait áttekintettem, fájdalommal tapasztaltam, hogy a mi kereskedőink nem feleltek meg kartársi kötelezettségeiknek, pedig sokat tanulhattak volna, különösen kolozsvári kartársaink az itteni szolidaritásból. Azok az erős hangok, amelyek a nem szolidáris kereskedők ellen elhangzottak, akik nem felelnek meg azoknak a követelményeknek, amelyeket velük szemben a kereskedők összessége támaszt, nagyon sok tekintetben a kolozsvári kereskedőkre is vonatkoztak. Szembetűnő volt, hogy azok az erdélyi urak, akik a kongresszus első napján, tehát vasárnap meg is jelentek Románia többi kereskedői között az Eforia nagytermében, másnap héttől, amikor nem lévén munkaszünet és privát ügyeiket intézhették, távollmaradásukkal tüntettek és csak a banketten találkoztunk velük újra. Ha a kongresszus meghozza a várvárt sikert, amelytől igen is a romániai kereskedelem létérdeke függ és amelyet bukaresti irányadó körök már is elértek vélnék, abban mi erdélyiek kevés részt vettünk és mások, bukaresti és regáti kollégáink kaparják ki számunkra a gesztenyét a parázból. Az az erkölcsi siker, amelyet

Bethlennek sok differenciát kell még elosztatnia, ami áldozatok árán bizonyára sikerülni fog.

Páris, december 14. A népszövetség pénzügyi bizottságának mai ülésén Magyarország képviseletében Bethlen István gróf miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügyminiszter vettek részt.

A tárgyalás alapjául a londoni javaslat szolgált,

melyhez hozzászólhattak a londoni tanácskozáson jelen nem volt államok képviselői is.

Poincaré és neje a népszövetségi tanács tagjainak és funkcionáriusainak tiszteletére villásreggelit adott, melyen Bethlen, Kállay és Valkó Lajos is résztvett. Reggeli után Poincaré hosszasan beszélgetett a magyar miniszterelnökkel.

Bethlen ezután meglátogatta Brantingot,

a népszövetségi tanács elnökét és lord Robert Cecil, akikkel hosszas eszmecsere folytatózott az aktuális kérdésekről. A miniszterelnök tárgyalásával párhuzamosan Valkó, Kállay és Schober a francia és angol clearing-hivatalok vezetőivel tárgyaltak a háborúelőtti tartozásokról és az erre vonatkozó részletkérdéseket beszéltek meg.

Nagyrománia kereskedői ezután a kétnapos harc után felmutatnak, túlhaladja minden reményünket, mert az, hogy Bukarest főpolgármestere úgy az első nap ülésén, mint a banketten is nemcsak résztvett, hanem fel is szólalt és beszédében hangzott, hogy hozhatnak száz és száz maximálási rendeletet, ő azt városában keresztül nem viszi, erősen bizonyítja, hogy azok az urak, akiket annyi ember sorsa mulik, szívükön viselik a kereskedősztyálist sorsát.

Munkatársunk felkereste Róza Mór kereskedőt, akit családi körülményei megakadályoztak abban, hogy a kongresszuson résztvegyen. Érdeklődtünk nála, hogyan fogadták az itthon maradt kereskedők a kongresszus eredményét, kérdéseinkre így nyilatkozott:

— Vannak egyesek közöttünk, akik azt remélték, hogy a kongresszus után azonnal kimondják a szabadkereskedelmet és megszüntetik az úgynevezett uszortörvényt. Ezek természetesen túlzó optimisták voltak, mert hiszen egy kongresszus még ha nagy erőt képvisel, nem változtathatja meg máról holnapra egy ország gazdasági politikájának irányát. Figyelemmel kísértük a lapok bukaresti híradásait, beszélgettem a kongresszuson résztvett kartársaimmal és örömmel állapítom meg, hogy elértek az elérhető eredmény maximumát. A miniszter, aki eddig a spekulatív népszövetségi politikát inaugurálta, most nyitlan a szabadkereskedelem hívének vallotta magát. Elérték azt, hogy olyan emberek, mint Bukarest főpolgármestere, mint Jean Luca Niculescu volt kereskedelemügyi miniszter, mint Constantin Bacalbasa egész Románia sajtójának reprezentánsa kijelentették, hogy igazságos ügyért harcolunk és mindenkor a mi eszméink szolgálatában állanak.

— Amikor a kongresszusról beszélek, nem hagyhatom megemlítés nélkül P. Niculescu-Ritz bukaresti helyettes-polgármester szereplését, aki mint a Sfatul Negustorese központi vezértitkára hervadhatatlan érdemeket szerzett és aki tulajdonképpen a romániai kereskedők megmozdulásának és az egész kongresszusnak irányítója és mozgatója volt.

— Legyen szabad az itthon maradt kereskedők nevében ezúton megköszönöm az ő nagy odaadását, agilitását és fáradozását, amellyel az eredmény elérését lehetővé tette.

— A kereskedelemügyi miniszter közel három ezer ember előtt határozott kijelentéseket tett. Mi nem tehetünk most egyebet, mint várjuk ezeket az ígéreteknek beváltását és hisszük, hogy erre nem kell sokáig várni. A Sfatul bukaresti központja különben is megnyugtatót minket, hogy nem kell félnünk, ők állandó permanenciában vannak, figyelemmel kísérik a kereskedelmi politika minden megmozdulását s amennyiben úgy találják, hogy ez a várakozási idő nagyon hosszúra nyulnék, azonnal működésbe lépnek és hivatkozva a miniszternek a kongresszuson tett ígéretere, a szabadkereskedelem helyreállítását, a spekulatív népszövetség megszüntetését és a forgalmi adó eltörlését fogják követelni.

A hazajáró lélek

(Zilahi Lajos drámája. Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban.)

Zilahi Lajos drámáját stilszerű lett volna jó régi módra dupla vagy háromszoros címmel ellátni, valahogy így: „A hazajáró lélek vagy a jól nevelt férj, avagy minden jó, ha a vége rossz.” A meseje dióhéjban a következő: Adva van a férj, aki építészmeznök, adva van a feleség, aki természetesen szép és fiatal, továbbá egy másik meznök, aki a férjnek üzlettársa, ellenben az asszonynak a szeretője és végül ha még ez sem elég: adva van egy gróf is. Az asszony és a fiatal üzlettárs egy hosszú éven keresztül lopják a mézét, minden nap szerelmes leveleket csempésznek egymáshoz, amiket a férj minden nap szépen elolvass és aztán visszatesz a titkos helyre, hogy a szerelmesek biztosan rátaláljanak. A jól nevelt férj egy kicsit talán emésztí magát, de hát jól-rosszul elviseli egy egész éven át, hogy felesége az üzlettársával szerelmeskedik.

De az asszonynak ugyálszik mániája, hogy mindenkit megcsaljon, még a szeretőjét is, minek következtében kikezd az adott gróffal. Ez azonban már több annál, amit egy jól nevelt férj el tud viselni. Az üzlettárs még csak járja: családban marad. De egy gróf is? Ezt már nem. És a jól nevelt férj, egy vaskereskedésben direkt erre a célra vásárolt pisztollyal agyonlöví magát. Mindjárt az első felvonás végén. Előbb azonban, amint az egy jól nevelt férjhez illik, rátesztálja a feleségét az üzlettársra, továbbá a háziszolgájának egy doboz szivart ajándékoz. Hát ez csak elég megható. De egy jól nevelt férjnek kötelessége még nem zárulhat le azzal, hogy öngyilkos lesz. Sőt. Csak most kezdődnek az igazi kötelességek. Az asszony, három hónappal a férj halála után, tudomásul veszi, hogy most már a fiatal üzlettárs menyasszonya, minek következtében a gróf szeretőjévé lesz — és újabb három hónap múlva már majdnem az utcasarokra kerül és a Dunába akarja ölni magát. De a jól nevelt férj, mint hazajáró lélek, uton-utfélen az asszony útjába áll, majd egy hordár, majd egy boltosinas, majd egy gyári-munkás képében, nem engedi, hogy a hideg téli reggelen az asszony a Duna vizébe vesse magát. Sőt felküldi régi otthonába, a fiatal üzlettársához, aki egy heves jelenetben a gazdasszonya előtt utcarongynak és cafatnak nevezi volt menyasszonyát, minek következtében a néhány pillanat múlva megjelenő nőt ellentmondást nem tűrő hangon értesíti arról, hogy feleségül veszi.

Tabló: a jól nevelt férj, mint hazajáró lélek, újból megjelenik, ez egyszer mint villanyzámlás ember és kedves egészségükre kívánja a házasságot. A villanyzámlás ember feje fölött reflektor-glória, a boldog jegyespár egymás karjába hull, a függöny legördül és az összes kávézárók és varrólányok zokognak a meghatótságtól. A darab morálja: ne legyünk öngyilkosok, mert részint a Duna nagyon hideg ilyenkor télen, másrészt viszont egy jól nevelt férjet a halál sem oldja tel az alól a kötelessége alól, hogy gondoskodjék róla, hogy a felesége mentől kényelmesebben törjön házasságot.

Szereplők. Poór Lili: az asszony. Csudálatosan szép volt. Forgács a férj. Ő nem szép, — jó pedig a legnagyobb igyekezettel se tudott lenni egy ilyen szerepben. Cselle az üzlettárs. Ahol nem volt kénytelen szöveget mondani, ott magkapóan élhető volt. Táray a gróf. Neki egyszerre két szerepet irt a szerző. A darab elején egy nyegle gróf, a darab közepén szellemes nőhódító. A darab végén hálistennek nem fordul elő, különben még egy harmadik szerepet is kénytelen lett volna eljátszani. Laczkó Aranka egy szobaasszony szerepében nagyon jó volt. Mihályfi, Kemény és Izsó is kisebb szerepekben. (g.)

Devizák	Erdélyi pénzpiac december 14-én						Kolozsvárt fizettek 100 lejért
	A kolozsvári clearing-iroda jelentése						
	Temesvár	Brassó	Arad	Nagyvárad	M.-Vshely	N.-Szeben	
Zürich	3445—25	3450—35	3435—20	3440—30	3445—35	3450—35	290—292
Newyork	197 1/2—96 1/2	198 1/2—97	197 1/2—96	197—96	197 1/2—96 1/2	197 1/2—96	05100—05300
London	—	864—58	—	—	—	—	0119—01110
Páris	—	1055—50	—	1060—50	—	1055—50	1045—1055
Milano	—	—	860—55	—	—	—	855—860
Prága	—	578—74	—	576—72	577—74	—	1680—1695
Bel. m. k.	170	—	170	171	—	—	16500—17500
Külf. m. k.	—	—	—	—	—	—	8800—9000
Belgrád	—	—	—	—	—	—	4255—4260
Varsó	—	—	—	—	—	—	—
Bécs	361—64	—	—	361—64	360—62	—	36000—36400

Az Uj Kelet... Felelős... Az Uj Kelet... Előfizetés... (romániai... Ra... híj

Hogyan

Az... kezők... Az... ban egye... részben... játszódtak... helyreigaz... a jövő al... Ugy... hogy a b... sére pakt... tényállás... A v... küldött b... elnöke, U... tette, hog... lembe, ho... csak add... illetve az... a megvá... nyilatkozó... képviselőj...

De... a leg... ellen, felt... személye... tetben per... hogy raga... eláll anna... ez saját b... lasztmány...

Viss... elmondotta... nőki válas... tumszerű... Ez a... az egyhang... választott... tathat.

Az e... karnak és... vánságát s... szavonulás... a szempont... ortodox izr...

— A ké... Három na... Kolozsváron... különbség... újságírók, a... képviselni... alakulni az... délelőtt 11... minden rész... kezdődik m... megyeháza... Bacalbasa e... román, a Pa... letét tolmá... nemzeti szin... szindikátus... Héttől 10... tárgyalások... rendez, ame... majd Móricz... adják elő. A... irószervezet... tatódnak a... utaznak viss...

— Le... teherárurak... este hét óra... udvar teher... nek megfesz... rült elérni, h... a raktár a k... leégett. A k... rész biztosítá...

Csoco... kek id...

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei féltre 320 lei, egész évre 620 lei.
 Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Hogyan történt az ortodox központi iroda elnökének megválasztása

Az ortodox központi iroda részéről a következő közlésére kértek fel:
 Az ortodox izraelita kongresszusról a lapokban egyes oly epizódok jelentek meg, amelyek részben egyáltalán, részben egész más formában játszódtak le. Ezek közül csak egyre kívánom helyreigazító megjegyzésemet megtenni, mint amely a jövő alakulásra mélyreható fontossággal bírhat.
 Ugyanis egyes lapokat úgy informáltak, hogy a kulisszák mögött az elnöki állás betöltésére paktum létesült. Ebből csak a következő tényállás felel meg a valóságnak.

A választások egységes megejtése céljából kiküldött bizottságnál megjelent a beszercei iroda elnöke, Ullmann S. Salamon főrabbi ur és kijelentette, hogy az elnöki állást illetően vegyék figyelembe, hogy megválasztása esetén is a tisztiséget csak addig hajlandó betölteni, amíg a kongresszus illetve az 50-es választmány megfelelő személynek a megválasztásában megállapodhatik. Ugyanígy nyilatkozott ezt megelőzőleg a kultuszminiszter képviselője, dr. Jonescu Péter ur előtt.

De a bizottság — egy tagnak [a kivételével] — a leghatározottabban tiltakozott ezen kijelentés ellen, feltétlen ragaszkodását nyilváníttotta az elnök személye iránt s mindenféle leköötöttséget e tekintetben perhorreszkált. Erre az elnök kijelentette, hogy ragaszkodik ugyan elhatározásához, azonban eláll annak jelenlegi nyílt leszövegésétől, minthogy ez saját belátása szerint is zavarólag hathat a választmány jövőbeni elhatározására.

Visszajövet a miniszteri megbízottnak szintén elmondotta a bizottság előtt történeteket és az elnöki választás aztán minden feltétel, minden paktumszerű leköötöttség nélkül ment végbe.

Ez a valódi tényállás, amin természetesen az egyhangulag és legnagyobb lelkesedéssel megválasztott elnök *magánelhatározása* nem változtathat.

Az elnök mindig figyelembe vette a rabbi-karnak és a mértékadó ortodox kör óhaját és kívánságát s további működésében és *esetleges visszavonulását* illetően is, kizárólag és tisztán ezek a szempontok fogják vezérelni. *Krausz Mór*, az ortodox izraelita központi iroda titkára.

A kolozsvári országos sajtókongresszus.

Három napig, vasárnaptól keddig tanácskoznak Kolozsváron a romániai sajtó munkásai. Nemzetiségi különbség nélkül tartják meg konferenciájukat az újságírók, akik Románia tíz sajtószindikátusát fogják képviselni. A kolozsvári kongresszuson fog megalkudni az általános sajtókongresszus. Vasárnap délelőtt 11 órakor érkeznek Kolozsvárra az ország minden részéből a delegátusok. Délután 4 órakor kezdődik meg az ünnepélyes diszközgyűlés a vármegyeháza dísztermében. Itt a megnyitó beszédet Bacalbasa elnök tartja, utána Tomescu a kolozsvári román, Paál Árpád dr. a kisebbségi sajtó üdvözlését tolmácsolják. Este diszeloadás lesz a román nemzeti színházban, utána az erdélyi román sajtószindikátus látja vendégül a kongresszus tagjait. Hétfőn 10 órakor kezdődnek meg az érdemleges tárgyalások, este a Magyar Színház diszeloadást rendez, amelynek keretében Janovics Jenő beszél, majd Móríc Zsigmond és Valjeau egyfelvonásosait adják elő. A diszeloadás után a kisebbségi újságírószervezet bankettje következik. Kedden folytatódnak az érdemleges tárgyalások és szerdán utaznak vissza a delegátusok Bukarestbe.

Leégett a bukaresti Obor-pályaudvar teheráruraktára. Bukarestből jelentik: Tegnap este hét órakor kigyulladt a bukaresti Obor-pályaudvar teheráruraktára. A főváros egész tűzvétségének megszüntetett munkája dacára csupán azt sikerült elérni, hogy a tűz tovább ne terjedjen. Maga a raktár a felhalmozott árukkal együtt teljesen leégett. A kár több mint ötmillió, amelyből egy rész biztosítás révén megtérül.

Végetért a bécsi köztisztviselők sztrájkja

A kormány teljesítette a hivatalnokok követeléseit. Éjszakai tárgyalások a parlament és a sztrájkolók megbízottai között. Munkába léptek az állami alkalmazottak

(Bécs, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ausztriai postások, távírdások, telefonisták és vámtisztviselők sztrájkja végetért. Seypel kancellár javaslatára a kormány teljesítette a tisztviselők követeléseinek legnagyobb részét, a sztrájkolók viszont elfogadták a parlamenti bizottság javaslatait. A telefonszolgálat még nem indult meg. Hivatalos statisztika szerint a tisztviselők nyolcmilliárdos követelése miatt ugyanennyi kárt okoztak a sztrájkjal az államnak.

Seypel kancellár referátuma után, mint ismeretes, élénk vita indult meg a parlamentben a tisztviselői fizetések rendezéséről szóló törvényjavaslat felett. A vitában csak a burgenlandi képviselők nem vettek részt, akiknek mandátumát még nem igazolták. Tomschik, dr. Bauer Otto és Zelenka a szociáldemokraták, Kunschak a keresztény-szocialisták és dr. Waber a nagynémetek nevében támadták a kancellárt, amiért

sztrájkja kényszerítette a tisztviselőket,

holott azoknak jogos követelése nem haladja meg a költségvetés fél százalékát sem. Seypel ott tévedett, mikor azt hitte, hogy a kormány fogja dikálni a feltételeket, mert köztisztviselőkkel van dolga.

A pártok között létrejött megállapodás értelmében közvetlenül az ülés berekesztése után összeült a költségvetési és pénzügyi bizottság, mely héttagnal albizottságot választott. Az albizottságban helyet kaptak: dr. Otto Bauer, Tomschik és Zelenka szociáldemokrata képviselők, Fink, Kollmann és dr. Odehnal keresztényszocialisták és a nagynémet dr. Waber. Ez az albizottság este hétkor tárgyalni kezdte a fizetésrendezési javaslatot a tisztviselők

Földet kapnak a ruszinszkoí zsidók.

Munkácsról jelentik: Egy újságíró beszélgetést folytatott dr. Beszkió Antallal, Ruszinszkoí új kormányzóval, aki kijelentette, hogy politikai és munkaprogramját legközelebb egy manifesztumban fogja kifejezni. A zsidókérdéssel kapcsolatos beszélgetés folyamán a kormányzó kijelentette, hogy szívesebben venné, ha a zsidóság nem szakadna szét annyi pártra, hanem egységesen venne részt Ruszinszkoí konzolidálásának munkájában. Megígérte, hogy azokat a zsidókat, akiket magasabb érdekből megfosztottak italmelési jogosultságuktól, más módon fogja kárpótolni. Kedvelt terve dr. Beszkióknak, hogy a zsidók földhöz jussanak és így automatikusan áttérjenek üzleti foglalkozásokról a produktív munkára. A kormányzó tervei teljesen összhangban állanak azzal az akcióval, amelyet a Joint indított meg Ruszinszkozszerte és amely az új zsidó generációval a mezőgazdasági és ipari munkát igyekszik megkedveltetni.

Karhatalommal akadályozzák meg az egyetemi zavargásokat.

Bukarestből jelentik: Az egyetemi tanács tegnap ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy beidézi kihallgatásra az orvos-tanhallgatók egyesületének elnökét, akit az újabb zavargások mozgatójának tartanak. Felhatalmazta a rektort, hogy az egyetem belsejében karhatalmat vehessen igénybe a rend fenntartására, valahányszor arra szükség van. Felkéri a tanács a kormányt, akadályozza meg a diákok utcai tüntetéseit. Elhatározta továbbá az egyetemi tanács, hogy tüntetésen résztvevő diákokat haladéktalanul és véglegesen kizárja az egyetemről. Végül felhatalmazta az orvoskari dékánt, hogy gondoskodjék az összes felekezethez tartozó hullákról a boncolás számára. Tegnap az egyetemi előadásokat csendőrség jelenlétében tartották, mert a belügyminiszter elrendelte, hogy mindaddig az egyetemen maradjon a karhatalom, míg a rend tökéletesen helyre nem áll. Jasiból jelentik, hogy az egyes tantermek ajtajánál szintén katonaság ültött tanyát, azonban a professzorok kijelentették, hogy így nem tartják meg előadásukat. Erre a katonaság távolabb vonult. (Rador).

Néha az istent érzem

En is leszállok néha magamba
 S ilyenkor azt hiszem, hogy az istent érzem
 Ilyenkor eszemben elhalkul minden
 Ilyenkor nem száguld bennem a vér sem
 Ilyenkor mindent glóriásnak látok
 Ilyenkor nem fog rajtam az átok
 És zsolttárhang ömlik a fülembé.

Jó ez az isten megérzése
 Jó ez a szívem halkult verése
 S mint mikor égből hull eső vetésre
 És issza a föld, e nagy szomjas torok:
 Magamból-magamba imát morzsolok.
 Nagybánya. Ruth Klára

képviselőinek bevonásával, akik azt kötötték ki, hogy a törvény csak 1924. január 31-ig maradjon érvényben, amikor

a kormánynak véglegesen rendeznie kell a kérdést.

Szó volt még az index-rendszer felfüggesztésének időtartamáról, mekkora lesz a karácsonyi remuneráció és milyen formában akarják a prémiumrendszert bevezetni.

Kilenc órakor a tanácskozást felfüggesztették és az albizottság azonnal jelentést tett a kormánynak a köztisztviselők javaslatairól. Éjjel tízenygykor az albizottság ismét összeült a hivatalnokok delegátusaival Seitz polgármester jelenlétében. Ezalatt a kormány tagjai a parlamentben gyűltek össze és fogadták a negyedóránként érkező referenseket. A tárgyalóbizottságban heves összetűzésekre adott alkalmat a keresztényszocialisták hajthatlanlansága, mellyel szemben a szociáldemokraták bizonyos engedményeket tettek a kormánynak. Felegy után meghívták Seypel kancellárt és dr. Kienböck alkancellárt a tárgyalásokra s közölték velük a végleges megállapodásokat, amiket a kancellár elfogadott.

Ujabb indiánküldöttség a népliga előtt.

Párisból jelentik: Tizenhárom északamerikai indiánfőnök érkezett ma a francia fővárosba. A küldöttség tagjai törzsük függetlenségének elismerését fogják kérni a népszövetségi tanácsból, mely az előző indiánküldöttségek ezirányú előterjesztéssel még nem foglalkozott.

A Dick-áruház a közelgő karácsonyi ünnepekre való tekintettel, rendez szokásához híven, vásárló közönségének azt a páratlan kedvezményt nyújtja,

hogy az összes raktáron lévő cikkeit jóval a mai vételáron alul árúsítja. Különösen felhívja újlag a különböző árvaházak és jótékony célu intézetek, valamint az állami és városi tisztviselők és vasutasok figyelmét, hogy ünnepi szükségleteiket szerezzék be, mert a vásár elmulta után nem tudja a fenti kedvezményeket biztosítani.

Győri Ernő: Isten és a nő.

Az új magyar irodalom egyik finom tollu munkása, Győri Ernő, aki egészen fiatalon feltűnt már „Áldott legyél te” című kötetével, most új könyvvel lép a közönség elé. Címe: „Isten és a nő” és benne finom lirájának új gyűjtését adja. A könyv tartalmához méltóan művészi kiállítású lesz, illusztrációját Guncser Nándor festőművész készítette. Egy kötet ára 50 lej, amatőrpéldányé 100 lej. Megrendelhető a szerzőtől is, Cluj, Calea Victoriei 34.

Az előkelő közönség minden kávéházban, barban, cukrászdában a Baumel, Steiner és Társa rt. lugoji cég királyi udvari szállítók „Besco” likőrökönlegességeit kéri.

Az ideji szörmedivat.

Bécsből jelentik: Bár az időjárás szokatlanul enyhe, a szörme iránt igen nagy a kereslet. Egyes cikkeket, mint az amerikai és ausztráliai opozon, olyan nagy a forgalom, hogy a készletek már fogytán vannak. A nagy opozon-divat különben Európaszerte konstatalható. Az élénk kereslet következtében ez a cikk jelentékeny áremelkedést mutat. Hosszu kabátot kevesen vásárolnak. A finom szörmeanyag magas ára miatt inkább a rövid sportkabátokat keresik. A vételkedv a szilzskin, hibrett, gazella és a színesre festett gidóbőrből készült női sportkabátok iránt a legélénkebb. Az utóbbit ole-ósága miatt keresik.

A Dick-áruház kisorsolt ingyen napja nyertesének ingyen vásárlásra való jelentkezése a mai napon bezárult.

A következő nyertesek vásárolhattak teljesen ingyen: Jánossi Lajosné Cluj, Monostori-u. 4. Hirsch Józsefné, Heltai-u. 10. Albert Rózi (Módé Salo), Regina Maria. 35. Cimpian Annus, Memorandului 21. Weisz Simon, Piata Stefan cel Mare. Goldstein Dina, Dézsma-u. Simon Rózi, Str. Romulus 50. Albert Rózi, Str. Vladimirescu 6. Hirsch Lajos, Str. Avram Iancu 27. Gámentzi Antal, Vasut-u. Puntz Béláné, Rákócy-u. 52. Hirsch Johanna, Str. Vladimirescu. Majer Emánuelné, Fecske-u. 11. Dr. Csuta György, Cuza Voda 4. Bittai Kálmán Csertő-u. 18. Ingber Maria. Mihai Viteazul. Révész Béla, Kornis-u. 8. Friedmann Ilonka, Vasut-u. Berkovics Márton, Targul-Mures. Grósz N. Zsibó. A karácsonyi nagyvásárunk óriási kedvezményeit a napilapok és falragaszok útján hozzuk a n. e. vásárló közönség tudomására — Dick Jakab és Fia cég nagyáruháza Cluj, Str. Regina Maria v. Deak F. utca 5. és a vasuti állomással szemben.

**Csecsemők, kisgyermek-
 kek ideális ápolószere a Höfer-féle gyermekhintőpor és Höfer-féle gyermek-
 orém!**

KÖZGAZDASÁG

Vendéglősök és szállodások a kereskedelmi miniszternél. Vasárnap délelőtt, mint azt már jeleztük, Kolozsvárra érkezik Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter, hogy résztvegyen a kereskedelmi iparkamara diszgyűlésén. Ebből az alkalomból fogják ugyanis leleplezni a királynak Pap Sándor festőművész által elkészített életnagyságu képét. A vendéglősök és szállodások ebből az alkalomból szóvá fogják tenni a miniszter előtt a szállodai maximális árak körül történt sérelmeiket. A vendéglősök és szállótulajdonosok sérelme tudvalevőleg az, hogy a néhány héttel azelőtt felemelt és hatóságilag jóváhagyott árakat a városi tanács megsemmisítette és a régiókat hagyta érvényben. Közben a vendéglősök, akik 1921 óta nem emelhették szobáik árát, már erre az új árakra rendezkedtek be és eszerint emelték alkalmazottaik fizetését. A küldöttséget Déceşy L. Aurél vezeti.

A mai valutapiac

A piac ma üzletelen volt. Nyitáskor a zürichi tőzsdejegyzések sorából kimaradt a lej jegyzése, ami azonban lényegesen nem befolyásolta a piacot. Az árak a következők: osztrák korona 360—363, belföldi magyar korona 170—172, cseh korona 570—572, svájci frank 34.35—34.40, francia frank 10.55—10.60, dollár 196—197, font sterling 858—865, olasz lira 8.56—8.60, dinár 2.30—2.40.

Valutapiac december 14-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1043, London 866, Newyork 197, Róma 860, Zürich 34.00, Prága 575, Bécs 28, Budapest 105, Varsó 100.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740, marka —, leva 130, török lira 107, font sterling 870, francia frank 10.80, svájci frank 36.00, olasz lira 880, drachma 380, dinár 210, dollár 190, lengyel marka 60, osztr. korona 28, magyar korona 65, cseh korona 550.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Newyork 573.5—573.75, London 2508—2508, Páris 30.50—30.55, Milano 2495—2495, Prága 1677.5—1677.5, Budapest 303—302.5, Belgrád 650—650, Bukarest 295—295, Varsó —, Bécs 80.75—80.75, Berlin 135—135.

Az italmérési törvény revíziója. Bukarestből jelentik: Ismeretes a kormánynak az az elhatározása, hogy az italmérési törvényt revízió alá veszi. Ez alapján véve azt jelenti, hogy a regátban jelenleg érvényben levő italmérési törvényt szándékszik csekély módosításokkal kiterjeszteni, ami egyet jelentene jelentőségteljes ipa-

runk teljes megszűnésével. Az okiráltságbeli italmérési törvény ugyanis városokban azon üzletek tulajdonosaitól, akik borméréssel foglalkoznak, nem kívánja meg azt, hogy italmérési engedély birtokában legyenek. Természetesen az engedélyhez nem kötött bormérések gomba módra rognak elszaporodni. Igaz ugyan, hogy az okiráltságbeli italmérési törvény korlátozza a falusi italmérések számát, de a megadható engedélyeket a községnek juttatja, akik ezeket árverés útján értékesítik. Tehát a törvénynek a kapcsolt részekre való kiterjesztése a falusi koreszmárosok engedélyeinek a bevonását s így egzisztenciájuk teljes tönkremenését jelentené. Az érdekeltek a készülő retorzióknak ilyen végrehajtása ellen nagyszabású tiltakozásra készülnek.

Zománczott edénygyárat építenek Temesváron. Temesvárról jelentik: Egy cseh pénzcsoport zománczott edénygyárat akar építeni Temesváron. A terv szerint a gyárban úgy bádognak, mint öntött vasból való zománcos edényeket fognak készíteni. A gyár nagy hiányt van hivatva pótolni. Zománcolt vasedényt Romániában eddig csak a nadrági vasgyárban készítettek, azonban a gyártást itt is megszüntették, mert a gyárat más cikkek készítésére alakították át. A pénzcsoport a gyár létesítéséhez már megnyerte a kormány hozzájárulását, kedvezményes áru telek iránt pedig most a temesvári városi tanáccsal folytat megbeszéléseket.

Ujra megindultak a francia kölcsön tárgyalásai. Bukarestből jelentik: Az ötszázmillió frankos tárgyalásai újból megindultak, de semmivel sem haladtak előre, mióta legutolsó ízben félbeszakadtak. A francia javaslat szerint a francia kormány hajlandó kétszázmillió frankot folyósítani, azaz annyit, amennyit a román kormányt megillető petróleumjándékoság értéke tíz év alatt kitehet, a román kormány ellenben azzal érvelve, hogy a bányatörvény módosítása után petróleumjándékosága emelkedni fog, ragaszkodik az ötszázmillió frankhoz. Ma még lehetetlen megmondani, mi lesz a tárgyalások eredménye.

Max Brotmann Bukarest,

Str. Apolodor 33. külön osztályt létesített és elvállalja a kereskedelem és ipar körébe vágó érdekek képviselését, bankoknál, központi szerveknél, autoritásoknál stb. stb.

Ön ezzel megtakarítja
a Bukarestbe való utazás
idejét és költségeit.

Referenciák: Bukarest összes nagybankjai.

SPORT

Universitatea—Victoria. Az őszi szezon utolsó fordulója kerül vasárnap lejátszásra. Az Universitatea és Victoria találkozása döntő befolyással lesz a bajnokságra. Ezért izgalmasnak ígérkezik a két csapat találkozása.

Harmincadikán lesz a Comitetul Regional közgyűlése. A kolozsvári szövetség évi tisztújító közgyűlését 30-ikán, vasárnap délelőtt tíz órakor tartja meg a Newyork-szálló kistermében. A közgyűlésen csak azok az egyesületek szavazhatnak, melyeknek tagdíjhátralékuk nincs.

A magyar atlétikai bajnokságot elhalasztják. Budapestről jelentik: A M. A. Sz. Anglia példáján okulva, az olimpiász lezajlása után rendezi meg az atlétikai bajnokságot. Az intézőbizottság legutóbbi ülésén állította össze a tavaszi atlétikai programot, melynek több terminusai a következők. Junius 14—20. kerületi bajnokságok, junius 21—22. olimpiai próbaverseny, július 27. a M. A. Sz. nemzetközi versenye (külföldi olimpiai bajnokok a startnál). Augusztus 2—3. Magyarországi bajnokságai.

Norvégia futbalcsapata nem vesz részt az olimpiászon. Berlinből jelentik: Az olimpiai bizottság tudomásul vette a norvég futballszövetség bejelentését, melynek értelmében Norvégia válogatott futbalcsapata nem jelenik meg Párisban és így nem vesz részt az olimpiai futballtornában. A norvég futballszövetség elhatározása világszerte nagy feltűnést keltett, mert a norvég válogatott csapat a legjobbak közé tartozik. Az antwerpeni olimpiászon Anglia csapatát is megverte.

Németország nem vesz részt a párisi olimpiászon. Berlinből jelentik: A „Berliner Tageblatt“ hivatalos értesítést kapott dr. Lewald volt államtitkártól, a birodalmi atlétikai szövetség elnökétől, aki már a háború előtt is tagja volt a nemzetközi olimpiai bizottságnak. Lewald kijelenti, hogy Németország nem vehet részt a párisi olimpiászon, melynek elhalasztását valamennyi vesztes állam kérte, mert a nagy valutadifferenciák miatt már 1920-ban sem vehettek részt az antwerpeni olimpiászon. Reméli azonban, hogy a legközelebbi olimpiászon, melyet 1928-ban fognak Hollandiában rendezni, Németország erős csapattal fogja magát képviseltetni.

A bécsi Hakoah vasárnap, december 16-án, Prágában játszik a Sparta ellen. Csehszlovákiában a zsidó csapatot Ausztria legszebben játszó együttesének tartják. A márközés megtartása sokáig bizonytalan volt, mert a három prágai vezető csapat: a Sparta, Slavia és DFC spanyol turára készült ezért kimélni akarják legénységüket. Ép ezért valószínűleg a Hakoah—Sparta mérkőzése lesz az egyetlen pontja Prága vasárnapi sportprogramjának.

Győződjön meg személyesen a leszállított árakról

Oval- és blondellkeretek nagy választékban

Nagy szállítmány
ROSENTHAL

Képkerekezést huszonnégy óra alatt készítenek

étkészlet, vendéglői felszerelés, üvegkészlet
érkezett raktárra

Tányér, duplaerős,
mély vagy lapos,
16.— lej

Tányér, duplaerős,
csemege,
12.— lej

1 literes borosüveget gyári áron alul szállítok

Teáscsésze, angol forma
hozzávaló kis tányérral
20.— lej

Feketekávé csésze
hozzávaló kis tányérral
18.— lej

FISCHER

Főüzlet: Cluj

Telefon 10—04

Cluj, Piața Unirei 13. szám

Fiók: Tg.-Mureș

Telefon 2—97

Eladók:
trómotor,
férfiöltöny
sötétkék sz
závalóval.
114. szám.

Azonna
adómentes
utcaóra nyil
ház sürgös
vező fizet
mellett. Rá

Zsák

Zs

HAVAS
Tim

Telefon

M

Engros

Tav

Kérjen

A rituális

„H

dece

Ajánl

Cz

Telefons

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

★ Románia legnagyobb textilgyára Arad ★

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

Eladók: 3 lóerős elektromotor, új kerékpár, fűtőtűnynek való finom sőtéték szövet teljes hozzávalóval. Cluj, Str. Pata 114. szám.

Azonnal beköltözhető adómentes modern új két utakra nyíló kertes családi ház sűrűn eladó kedvező fizetési feltételek mellett. Rákóczi-ut 19.

Aarhus Oliefabrik A/s. aarhusi (Dánia) gyárban készült

„Rose“

együtt, minden idegen anyagoktól mentes, tiszta, 100%-os

Cocos-ételzsir

minden más készítményt minőségben messze felülmúl!

כשר אף למהדרין
כפי עדותו של הרב הגדול
מח קאפל רייד
אנדקאן בודאפעסט שיח

Használatban

izletes, kellemes, egészséges és cca 20%-kal szaporább más készítményeknél.

Csak egyszer tegyen próbát!

Bevásárlásnál saját érdekében határozottan követelje!

Képviselet és gyári lerakat

Luka Gyula

Keresk és Bizományi Vállalatna

Turda (Torda)

Telefon 6

Zsák

Zsineg

Kötél

HAVAS DEZSŐ
Timișoara

Telefon: 10—25.

Sürgöncim: Mártonffypelz

Mártonffy Testvérek szücsök

szücsáruháza Cluj, Piața Unirii 20.

Legujabb szörmeárúk állandóan raktáron!

Szörmebundák, sportkabátok, boák, etelok nagy választékban

Állandó szörmekiállítás!

Mindenemű prémőrök, feldolgozott szörmeárúk nagyban és kicsinyben.

Engros

Endetai

Tavaszi társaskirándulás Palestinába

Kérjen prospectust: „HADERECH“ Birou de Transporturi Oradea-Mare (Grosswardein—Nagyvárad) Piața Unirii 16. (Romania)

A rituális ellátás, az oradea-marei orth. izr. főrabbi Fuchs Benjámín ur felügyelete alatt történik

A MÜNCHENI „SALVATOR“ sörrel vetekedő

„HERCULES“ barna duplamaláta TÁPSÖR

december 15-től kezdve ismét mindenütt állandóan kapható, akárcsak a közkezdvelt világos

„Monostor“-sör

Ajánljuk: Krémlikörkülönlegességeinket, rumokat, cognacot, seprő-, szilva- és törkölypálinkákat, szeszfinomítványt, eredeti erdélyi asztali-, pecsénye- és csemegeborainkat.

Czell Frigyes és Fiai Dr. Czell Vilmos-csoport

sörfőzde, likőr- és rungyár és bornyakkereskedése

Cluj-Kolozsvár

Telefonszám: 78

Interurban: 12—31

Nagy karácsonyi vásár

Szabó Jenő

női divatáruházában

Cluj, Calea Regele Ferdinand 5.

- Jó mosó tenniszflanell . . . 29 lei
- Csikos ruhaflanell . . . 33 lei
- Mintás szövet 39 lei
- Jóminőségű mosókretón 39 lei
- Mintás mosóbársony . . 106 lei
- Duplaszéles ruhaszövet . 78 lei
- 140 cm. széles szövet . . 135 lej
- 140 cm. férfi ruhaszövet 196 lej
- Velourszövet kabátra . . 250 lej
- Francia zefir férfiingre. 45 lej
- Fehérneműre való mosott sifon 31 lej
- Duplaszéles mintás seilyemliberti 138 lej
- Fekete kabátplüss 450-től 1100-ig
- Kabátplüss szürke, barna és fekete 530 lei
- Foulardselyem ruhára . 250 lei

Nagy maradék vásár

Mélyen leszállított árak!

Grünwald

üvegcsiszolda
és tükörgyár

Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek.
Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök

Oradea-Mare

Strada Gerilozy 18. szám

Önmaga ellen vét, ha nem
Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Bariffu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kos-suth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

**Ngomdák
Dobozgyárak
Könyvkötészetek
figyelmébe!**

Képviseljük:

Typograph G. m. b. H. Berlin:
Universal „B” típusu szedőgépek és alkatrészek
Frankenthal Schnellpressenfabrik, Frankenthal:
kö és könyvnyomdagépek, körforgó (rotációs) gépek
Heidelberger Schnellpressenfabrik, Heidelberg:
automatikus kiszolgálású tégely gyorsajtók
Chr. Mansfeld, Leipzig:
könyvkötészeti és cartonage gépek
Klinghard-sche Schriftgisserei u. messinglinien-
abrik, Leipzig: cím és kenyérírás, rézléniák.

Szállítunk raktárról:

a legkiválóbb minőségű festéket, hengermasszát,
füzödrotót és a nyomdaiparban használt
összes anyagokat.

**Technica R.-T.
Tg.-Mureş**

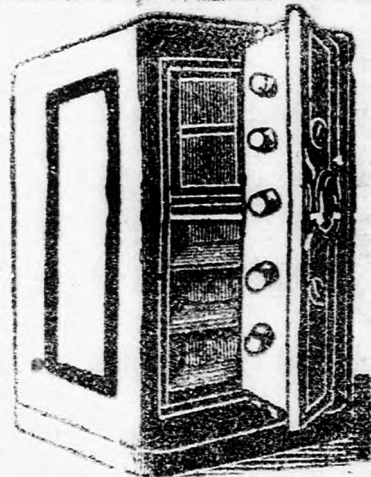
Sürgőny cím: Technica. — Telefon 3-36

Fabrică
de case de bani
Geldschrank-Fabrik
Pénzszekrénygyár

JAKABFI & CO.
TIMIŞOARA

Str. Timofei Cip.
(Battyány-utca) 3. szám
Telefon 12-68

Képviseltek Erdély
részére kerestetnek

PYROL

FÉMTISZTÍTÓSZER

CEMENT- IPARI GÉPEK

Cementtétőcserepek, beton-
és salaktégglák, üreges beton-
blokkok, padló-, járda- és
garnitoidlapok gyártására,
kézi és erőhajtásra, formák,
betoncsövek, kutgyűrűk, lép-
csők, vályuk stb. előállításá-
ra, közszók, hengerművek,
betonkeverők, I-a cement-
festékek. Téjes asbestcement
palagáryi (Eternit) berende-
zések. — Betonkeverőgépek

MODERNA

ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR
R.-T. BRASSÓ, KIS-UTCA 12. SZÁM

Árlapok, költségvetések és
látogatás díjmentesen

Fűszerkereskedők figyelmébe

Ajánljuk garantált vegytiszta csomagolt törött
fűszereinket, u. m. bors, fahéj, szegfűszeg, szegfű-
bors, sáfrány, 140 leveles kartonokban, izléses
és tartalmas csomagolásban.

Saját őrlőgépek!

„Victoria” fűszermalom Oradea-Mare
Strada Avram Jancu

Prima

hácskai

kender

Kapható:
Havas Dezső
Timişoara

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța

direkt

Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille

Constanța direkt Canada

Constanța-Délamerika

A „Canada” hajó indul
december 8-án.

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet

„Sarnia” Pasagiul Comodia, Bukarest
és a „Reclama” Cluj

Szörmeárunkban nagy választék ★ Sportkabátok 3900 leitől feljebb

Telefonszám: 724

S. EISENSTÄDTER

Cluj, Calea Victoriei 2

„ASTRA” festékgyár Cluj

Strada Regina Maria 25 :: Telefonszám 241

Gyártmányok: Okker, satinober, fekete és falzöl-
dek minden árnyalatban és elsőrendű minőségben

esomagolt törött
egfűszeg, szegfű-
omokban, izléses
ásban.

is nélkül

ta

k

Marseille
Canada
amerika

ndul

érdeklődni lehet
Bukarest
Cluj

feljebb

victoriei 2

ij
41

öl-
en

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal **Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.** Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 313

Flegler Gy. Cluj Műipari festő és tapétázó vállalat. :: Legmodernebb **Legujabb tapéták! Féregirtás!**
szobafestés, zománcfényezés és mázolás

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat délután: A trónörökös.
Este: Három a kislány.
Vasárnap d. e. fél 11 órakor: Téli ballada.
Délután 3 órakor: Tatárjárás.
Este 8 órakor: A falu rossza.
Hét: A tanító ur.

MOZGÓK MŰSORA

Szombat, december 15.

Select-Mozgó: A szerelem áldozata. Rendkívül érdekes szerelmi dráma 5 felvonásban. Főszerepben Lucy Dorain és Alfonz Frieland. Nagyon szinpatikus tárgyú film.

Uránia-Mozgó: A kegyetlen banditák. Nagystílusú detektívdráma 6 felvonásban. Főszerepben a páratlan Sturt Webbs, legizgalmasabb detektívdrámák egyike.

Apollo-Mozgó: Nosferatu vagy A borzalmas szimfónia. Fantasztikus és titokzatos dráma Dracula izgalmas regénye nyomán 5 felvonásban. Főszerepben Max Schveck, legdöbbentesebb film. Csak erős idegzetűeknek.

Or. Chevra Kadisa Cluj

Tagjainkhoz!

Egyletünk f. hó 16-án vasárnap d. u. 3-6-ig a 31. tagtól álló választmányát választja meg. Mithogy ezen választmány nagy feladatok előtt áll, egyletünknek nagy érdeke, hogy a választásban a tagok minél nagyobb számban vegyenek részt és hogy csak azokra adják le szavazatukat akik az egylet érdekében önzetlenül és nem pártérdekben dolgoznak. Felkérjük ennél fogva egyletünk minden tagját, hogy alapszabályaink 49 §-a szerint reá háruló szavazási kötelességét, minden korteskedést magától elhárítva, legjobb meggyőződése szerint gyakorolja.

Weinstein Béni
hitk. elnök

Férfikalapokat

fest,
tisztít,
formál
és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltnék!

Szalámi

és mindennemű felvágottak a legolcsóbb napi árban és naponta frissen vágott liba és frissen sürt libaszir kapható:

Lebovics szalámigyár

Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz.
Arjegyék és כשרה kívánatra ingyen

ERSTKLASSIGEN

**Messing,
Metall- und
Phosphor-
Bronz-Guss**

liefert

"TRANSSYLVANIA"

Armaturen- und Maschinenfabrik AG.
Tárgu-Mureş

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgöncy: Juvaere, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskedés
Fogászat arany és forrasztó * Arany, ezüst és platina-beváltás
Kienzie és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárusítóknak!

Telefon 494 **15%** Telefon 494

gyarapodik vagyona,

ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház

rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihailu Viteazul

FABRICA IOSEF FLORENZ

MÉRLEG-, SÜLY- ÉS FÉMÁRUGYÁR ORADEA-MARE, STRADA GILANYI 6
SÜRGÖNCYIM JOFLOR ORADEA-MARE
TELEFONSZÁM INTERURBAN 15-71

Gyárt és raktárról azonnal szállít mindennemű mérlegeket, rez- és vassúlyokat. Elvállaljuk mindennemű mérlegek és súlyok javítását és hitelesítését. Nagyobb mérlegek javítását vidéken is eszközöljük

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi övszerek nagy raktára
SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

Szőrmebundák,

Sportkabátok,

Valódi alaska boák

„MODE DE PARIS“
CLUJ, PIATA UNIREI 12.

minden színben, női szőrmekalapokban nagy raktár

„SIRPINOL“

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymin: Tüdő- és hörghurut, köhögés, szarvarkóhögés és tuberkulozis ellen. Mindenki kérje házi orvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

GARDI és TÁRSA

fényképezési műtermek
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék,
gyermekfényképek,
nagyítások

Vágott és vágatlan tűzifát

vagon, őf- és mázsattételekben, ugyszintén
meszet, cementet és gipszet
legolcsóbban szállít a

Calcit Művek R.-T. Cluj
Str. Dragalina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurban 11-04
Egy m³ oltott mész 400 lej

LÁDAGYÁR

Telefon-sz. 81. Flókázlet Egereş
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szét-szedett részekben megrendelésre azonnal készíti és szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovics fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernanul (volt Kajántól-ut) 1 szám

Raglánok,

öltönyök, gyermekruhák
megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj,
Piata Unirei 14.

Telefon 431.

TELEFON 768

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseként a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetései díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegkötség fizetendő.

Orth. kóser libaszir kis
és nagy tételekben olcsón
kapható. Cím a kiadóban.
6606

Három fiatalember lakást
kaphat belvárosban.
Levelek „Tiszta szoba”
jellegére a kiadóban. 6607

Ó-Radnán (Radna-Veche)
Szamosvölgyi szállóba egy
intelligens neolog vagy
orth. izr. vendéglős keres-
tetik. Az italok forgalma
után 10% honoráriumot
kap. A szálloda és étterem
mellett egy berendezett
egyszerű kocsmája is van.
Heti piac: szombat. Válasz-
bélyeg melléklendő. Ajánlatok
Náftáli Jenő Radna-
Veche címre küldendők.
6610

**Ki fizet legtöbbet ara-
nyért, briliánsért? Splend-
did ékszerüzlet Cluj, Str.
Baritiu (Malom-u.) 16.**

Házasság közvetítők
(Schadchen) közölgék ci-
müket levélben az Uj Ke-
let Oradea-Marei fiókjánál
Vámház-ú. 51. „Partie”
jellegére. 6593

Tej ⁷⁷ ismét kapható
Eleknl Str. Suluhiu (Viz-
utca) 8. 6600

Antik faragású facsillár,
több asztali és állólámpa
eladó. Calea Traian (Ar-
pád-ut) 46. sz. Ugyanott
mindennemű faragás el-
vállaltatik. 6588

Aut. Orth. Izr. Hitk. (Régi Hitk.) (Nagykároly).
No. 243/1923.

Pályázat

A Careii-Mari-i (nagykárolyi) aut. orth. izr. hitk. község (régii hitk.) ezennel pályázatot hirdet távozás folytán megüresedett kántor-metszői állásra. A megfelelő orthodox minősítéssel rendelkezők és eddig orth. hitközségekben működött pályázók felkérésnek pályázataik azonnali benyújtására koruk és családi viszonyaik és eddigi működésük megjelölésével. Fizetés megállapodás szerint és lakás.

Pályázatok Schönfeld Lázár főrabbi címére küldendők.

Careii-Mari (Nagykároly), 1923 dec. 10.

Riesenbach Mór hitk. jegyző **Weisz Lajos** hitk. elnök

Comunitatea Israelita Ortodoxa Autonomă Bistrița.
No. 262/1923.

Figyelmeztetés

Tudomásunkra jutott, hogy nekünk ismeretlen egyének hamis bizonyítványok alapján a helybeli Talmudtóra-Egylet nevében és javára könyöradományokat gyűjtjenek.

Mint hogy hitközségünk összes intézményeit saját erejéből tartja fenn és könyöradományok gyűjtésével sem hitközségünk, sem a Talmudtóra vezetése senkit meg nem bízott, kérjük a tisztelt közönséget a nyilvánvaló csalókat ártalmatlanná tenni és bennünket erről értesíteni sziveskedjék.

Bistrița, 1923, dec. hó 10-én.

Elnök távollétében:

Klein Dávid hitk. jegyző **Moses Scherf** hitk. pénztárnok

Hamburg—Amerika Linie

Romániai vezérképviselő:

LÁZÁR H. LAZAROVITZ

Timișoara, I., Strada Mercy No. 2.

Távíratcím: Lazarovitz Telefonszám: 16—58.

Hamburg—Amerika Linie:

Hamburg—Newyork	Hamburg—Délamerika
Hamburg—Baltimore	Hamburg—Kuba—Mexiko
Hamburg—Boston	Hamburg—Nyugatindia és nyugati part
Hamburg—Phildélpia	Hamburg—Szent Pétervár
Hamburg—Norfolk	Hamburg—Riga
Hamburg—Brazília	Északtengeri szolgálat
Hamburg—La Plata	Kelettengeri szolgálat
kapcsolatban az United American Lines-al.	Hamburg—Rajnavonal.
Hamburg—Pacifíc part az American Hawaiian Steamship Co. gőzöseivel.	Utazási iroda.
Hamburg—Levante kapcsolatban a Német Levante Linie-vel.	Vasuti jegyek. Háfókocsijegyek Podgyászbiztosítás
Hamburg—Áfrika kapcsolatban a Woermann Linie A. G. a német Ostafrika Linie A. G. és a Hamburg-Bremer Ostafrika Linie A.-G.-vel.	Hajójegyek minden tengerentúli kikötőbe.
Hamburg—Keletázsia kapcsolatban a Norddeutscher Lloyd, Alfred Holt & Co. The Elfermann & Brücknell Steamship Co. Ltd.-el.	Felvilágosítást díjmentesen adnak fiókjaiktól.
	Bukarest, Calea Grivitei 183.
	Csernovitz, Rathausstrasse 9.
	Szegesvár, Piata Unirei 34.
	Arad, Bohus-palota.

Távíratcím: Lazarovitz

Ponyva-viaszkosvászon

mindennemű célokra
eredeti gyári árban kapható:

Albala Izsó Timișoara

Sürgöncím: Albala Izsó Timișoara-Fabrica

Ragadjja meg

a z a l k a l m a t !

Megkezdődött a nagy karácsonyi vásár szenzációsán leszállított árakkal!

Siessen míg a készlet tart!

	Volt ár	Most
Francia mosókartonok v. delének . .	42.—	27.—
Francia batisztok vagy grenadinok .	42.—	27.—
Angol tenniszflanelok I. minőség . .	36.—	27.—
Kelengyevásznak és siffonok mtr . .	42.—	30.—
Bársonyok minden színben	140.—	98.—
Angol férfiszövetek, 140 széles . . .	290.—	180.—
Francia trikóingek, darabja	120.—	60.—
Férfi angol kabátszövetek, metere .	650.—	400.—
Női kabátszövetek, 140 széles	350.—	200.—
Zsebkendők, darabja	10.—	4.—
Egy komplett 6 személyes „Lilium” damaszkabrosz	300.—	198.—

Árvaházak, jótékonycélu intézetek, szegényeket gyámolító egyletek, igazolt tisztviselők és vasutasok az összes nemhirdetett cikkekből külön 10% engedményt kapnak

Dick Jakob és Fia cég Cluj

Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 5. és

a vasuti állomással szemben